

**Clavis Aurea Thesauri Partheno-Carmelitici, Sive
Dissertatio Historico-Theologica, Referans atque
Exponens Antiquitatem & originem, confirmationem ac
propagationem, beneficia ac privilegia, gratias & ...**

Paulus <Ab Omnibus Sanctis>

Viennæ Austriæ, 1669

XV. Relatio historica de controversia in Lusitania moto circa Bullam Ioannis
XXII. anno 1610. deque ejus compositione facta Romæ &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64293)

CAPUT XV.

*Relatio historica de controversia in Lusitania mota,
circa Bullam JO. ANNIS XXII. anno 1610. deq;
ejus compositione facta Roma &c.*

165.

NON semel in superioribus sermo fuit de Decreto à sacra Congregatione sanctæ & generalis Inquisitionis Romane anno 1613. in favorem Privilegij Sabbatini, jussu PAULI V. lato ac promulgato, quo decreto PAULO V. inquit Raynaudus, imperante ventis & mari, facta est tranquillitas magna, sedataque vehemens illa contra Bullam Sabbatinam excitata ab Ulyssipponense Inquisitore tempestas. Quæ vero fuerit hujus tempestatis occasio, quis progressus, quisve exitus, lubet hic paulo diffusius recensere, quia ejus notitia haud parum cuncta, quæ de Sabbatino supra disseruimus privilegio, illustrat ac confirmat. Primus, qui hujus historiam successus conscripsit, typisque evulgavit, fuit R. P. Johannes Pintus de Victoria, S. Theol. D. edita Valentis anno 1666. idiomate Hispanico, *Hierarchia Carmelitana*, cujus in 1. parte, tract. 5. cap. 4. de illa disserit. Hunc secutus est R. P. Petrus Thomas Saracenus S. Theol. D. Collegiatus Universitatis Bononiensis, sacreque Inquisitionis ibidem Consultor, in opere Italicè inscripto, *Informazioni spirituali per i devoti della SS. Vergine del Carmine*, excuso Bonis anno 1635. parte septima; ex quibus Authoribus universa, quæ hic referemus, desumpta sunt.

166.

Tribus seculis Bulla Sabbatina à nemine omnino, in quæstionem aut dubium vocata fuit, sed sine contradictione ab

ANNIS trecentis & amplius venerabilis Confraternitas beatissimæ V. MARIÆ de Monte CARMELO feliciter jam processerat securus perfruens, gaudensque Privilegio suo cœlitus sibi à DEIPARÆ Vierge concessio, & humanitatis recognito ac confirmato à JO. ANNIS XXII. Pontifice Maximo, per Bullam vulgo *Sabbatinam* dictam insipientem *Sacratissimo uti culmine*. & nullam unquam contradictionem passa, aut impugnationem; quæ aut jus sibi divinitus concessum arderet, aut ipsam in possessione à Sede Apostolica confirmata, turbaret. Nulla unquam affecta clausula derogatoria, vi cujus prætentiones adeo comprobatae atque confirmatae imminuerentur, aut annullarentur.

tur. Alta tot seculorum decursa perfruita fuerat pace, cum ecce, ^{universis} quo fato nescio, quadriennio post canonicam indulgentiarum à ^{recepta.} PAULO V. Pontifice Maximo factam reformationem, duæ contra eam, & in specie quidem apparentes, motæ fuere difficultates: una coram ipso summo Pontifice: altera coram Catholico Philippo III. Hispaniarum Rege. Paucis, attamen sinceris, utramque insinua- bo verbis.

Apud Pontificem quidem Bulla hæc JOANNIS XXII. in du- bium vocata fuit ex eo quod Autographum seu Originale ejus au- thenticum non reperiretur. Et hæc apparenti, eneruicque ratione, motus Reverendissimus Episcopus Petrus de Castillio per regnum Lu- sitaniæ Inquisitor generalis, circa finem anni 1609. in civitate Uly- sippontensi suspendit publicationem dictæ Bullæ, quoadusque dili- gentiùs examinata, à summo Pontifice causa tota decideretur.

Tandem an. 1609. à quodam inquisitore Ulyssippo- nensi im- pugnatio- nem susti- net.

Suspensio ergo prædictæ Bullæ JOANNIS XXII. ab Inquisi- tore generali Ulyssipponæ facta, coegit Ordinis Carmeli ibidem Pa- tres in unum ad consultandum de efficaci tantæ novitatis remedio. Conclusum fuit ablegare duos ad Romanam Curiam, ut propositis- ibidem rationibus, jus à tot sæculis acquisitum, & pacificè possessum tutarentur. Reverendissimus Episcopus Targensis Thomas de Fa- ria, Ordin. Carmelit. & Lusitaniæ Provincialis in iter hoc & munus delegit P. Joannem à S. Thoma, sacræ Theolog. Doctorem, & in- Universitate Conimbricensi publicum Professore, eximie, profun- dæque scientiæ virum, assignato ei in socium alio quodam Patre ma- gistro ac SS. Theologiæ Doctore.

Debitis ergo litteris dimissorialibus instructi hi duo Patres è Lusitania Romam abeunt, & DEO comite, feliciter perveniunt. Ubi à R. mo Patre Generali multa cum charitatis exhibitione excepti, da- tisque debitis informationibus, mox obtinuerunt facultatem proce- dendi & causam hanc tractandi in Curia. Et ut feliciorum sortire- tur successum, Reverendiss. Pater Generalis, scriptis & datis ad Ordi- nis sui cænobia litteris, extraordinarias indixit preces, pietatisque, opera, quibus beatiss. V. MARIAM piissimam Matrem, Filijs suis in- hoc negotio redderent propitiam. Patres Commissarij, ubi Tribu- nalibus Romanis sese insinuarunt, incepere frequentare Curiam, sup- plicando, ut ad osculum pedum suæ Sanctitatis admitterentur, quo ipsum

Negotium hoc ad Ro- manam Curiam de- fertur ac discutitur.

ipsum de controversiæ & causæ totius statu informarent. Eminentissimus Cardinalis Farnesius, pro insigni suo; quo in Ordinem ferebatur affectu, summo Pontifici libellum porrexit supplicem, pro possessione nostra, qui à sua Sanctitate pro informatione remissus tunc ad sacram Congregationem sanctæ & generalis Inquisitionis, quantum tunc præcipue componebant. Eminentissimi Cardinales sanctæ Romana Ecclesiæ, Aldobrandinus, Arigonius, Sancti Eusebii, Banchetus, Claramontius, Paravissinus, Millinus, Ascoli Dominicanus, Zepara Archi-Episcopus Burgenis, Veraldus, Araceli Dominicanus, illique pro tempore præsidebat Eminentissimus Cardin. Dominicus Pinellus, consultationibus super causa hac habitis cum jam dictis adorant Reverendiss. Patres Commissarij sancti Officij, ac P. Procurator Generalis Ordin. S. Dominici, sacrique Apostolici Palatii Magister, ac D. Pegna Romanæ Rotæ Præses, alijque iudices complures. Plurimum quoque eo tempore huic causæ patrocinati sunt Venetibiles Patres *Ioannes à IESU-MARIA* Præpositus generalis Congregationis Italicæ nostrorū Discalceat. ac *Dominicus à IESU-MARIA* pro tempore Prior *S. Mariæ de Scala* in Urbe; Viri ambo cum à Sanctitate, tum à doctrina Obi Christiano notissimi: eaque de causa & suæ Sanctitati, & universæ Romanæ Curie acceptissimi.

Ioannis vitam edidit Romæ R. P. Isidorus à S. Joseph: & Dominici Reverend. Caramuel. Viennæ libris septē, & R. P. Philippus à SS. Trinitate Lugduni lib. octo.

167.

Æmuli Bullæ Sabbat. infidias ei. Argunt apud Philip. Hispan. Regem. Notanda eximia huius Regis in Divam Carmelitana pietas. Nonnulli Philipp. II. in simili

Sub id temporis alia, & non minus, imò magis speciosa, quæ argenteo titulo secunda difficultas movetur coram Majestate Catholici Regis *Philippi Tertij* in Hispanijs. Camerales nonnulli meminerunt potius quàm celestibus intenti, remonstrabant Regi, e re Curie suæ Regiæ esse, abstinentiam illam ab usu carniū diebus Mercurij quàm PP. Carmelitæ, ratione privilegij Bullæ Sabbatine prædicabant & innumeri in inclytis illis regnis observabant; præpedire, cum per eam trecenta & amplius scutatorum millia redditibus suis annuatim decederent. Et ut efficacius moverent, addebant exemplum, dicitur de facto in Lusitanæ regno publicationem Bullæ Sabbatine huiusmodi abstinentiæ fundamentum publicè fuisse suspensam. Ne quidquam tamen Regis animum supplex hæc remonstratio moveret, per scripto seu responso habuit illud Hispanorū. *Nada, id est, nihil, accepit à ratione, Regio Catholicoq; animo dignissima, formalibus hinc prolata: Mas quiero Vasallos devotos de la Virgen, que el aumento de rentas.* Hoc est: *Volo potius subditos B. Virgini devotos, quàm reditu*

meum

meorum augmentum. O Regiam planè vocem, non modò sæculis omnibus transmittendam, sed & omnibus sæculorum omnium imprimendam cordibus. Et tantùm abest, ut piissimus Rex hujusmodi Cameralium suorum petitioni inclinatus, Bullæ Sabbatinæ publicationem seu abstinentiam præfatam inhibuerit, quod in DEIPARÆ cultum magis, magisq; exardescens, arrepto calamo, in Parthenij Ordinis favorem, subjectas ad summum Pontificem litteras, nativo idioma te, scripserit.

SANCTISSIME PATER,

Cùm Sanctitatem vestram diversas gratias, & indulgentias varijs Ordinibus concessas abrogasse, perceperimus, & P. Provincialis Provincie Castellensis Ordinis beatiss. V. MARIÆ de monte CARMELO totius Ordinis sui nomine mihi humiliter exposuerit, damnum ex eo Ordini suo universo enasciturum si Sanctitas vestra Privilegia & Indulgentias à compluribus summis Pontificibus ad usq; CLEMENTIS VIII. tempora sacrum SCAPVLARIB. V. de monte CARMELO gestantibus concessas non confirmaret; & cum in toto quidem Orbe Christiano, specialiter in hisce Hispaniarum Regnis, maxime devotionis in animabus Fidelium res hæc præbeat fomentum, Sanctitati vestre supplicare volui, prout presentibus enixè supplico, quatenus Indulgentias, Privilegia, & gratias Ordini & Confratribus sacri SCAPVLARIS, in favorem animarum purgatorij concessas, confirmare dignetur. Præter acceptissimum, quod hoc faciendo, Divina Majestati præstabit obsequium, me quoq; speciali favore afficiet, prout Sanctitati vestre Comes de Castro latius referet. Clementissimus DEVS Sanctitatem vestram ad felix & prosperum Catholice Ecclesie sue regimen servet incolumem in multos annos, ex Aranuez, die 23. April 1611.

Sanctitati vestre,

Humilimus & devotissimus Filius

D. Philippus DEI gratia Hispaniarum Rex.

Hæc ad suam Sanctitatem scriptis, adjunxit alias ad Eminentissimum Cardinalem Millinum, & ad D. Franciscum de Castro suum in Urbe apud suam Sanctitatem ordinarium Oratorem, quibus negotium hoc summè, uniceq; commendatum esse voluit. Exemplar exhibet harum litterarum præfatus Pintus de Victoria loco citato.

Serenissima quoq; Maria Medicea Galliarum Regina, Mater Ludovici XIII. cui minorenni adhuc Pater, Henricus quartus die 14. Maij, 1610. iatis cedens sceptra quoq; cesserat, per ordinarium suum in

occasione hoc ipsum respondisse affirmast.

Scribit in. e. ejus favorem ad summum Pont. Philippus III.

Et ad Cardin. & suum in Urbe Oratorem,

168.

Idem facit Regina Gallie

enixè cau-
sam hanc
suz San-
ctitati cõ-
mendan-
do.

Nec non
varijs S. R.
E. Cardi-
nalib. ac
ac præla-
tis.

169.

Similia
præstant
complures
alij magni
Principes.

Reveren-
dissimi etiã
PP. Gene-
ralis Ord.
Minorum,
& Societa-
tis JESU.

Urbe apud summum Pontificem PAULUM quintum Oratorem, ferventissimè pro causa hac intercessit, supplicando suæ Sanctitati, quatenus dignaretur Religionem Carmelitanam manutenere ac conservare in possessione antiquorum suorum privilegiorum à JOANNE XXII. concessorum, & ab ALEXANDRO V. CLEMENTE VII. GREGORIO XIII. in favorem animarum, præsertim purgatorum confirmatorum. Et ut efficacius rem ageret, insinuabat Henricum IV. suum quondam conjugem & Regij Infantis parentem duobus ab illius annis videlicet 1608. cum Apostolicæ Sedis approbatione institutum Ordinem à Gallica nobilitate Equestrem sub titulo *B. V. MARIE monte CARMELO*, cui ipsemet Rex titulo magni Magistri præerat, atq; magnos redditus annuos assignaverat, ut dictus Gallicæ nobilitatis Equestris Ordo privilegijs, gratijs & indultis spiritualibus cæcæ Religioni Carmelitane concessis, frui valeret, pro ut patet ex Bulla anno 1608. desuper expedita incipiente, *Romanus Pontificatus principatu*, &c. Res sanè consideratione dignissima, quæ & erantium à Catholica fide animos in veram purgatorij cognitionem decitabat, & Fidelium corda luculento devotionis igne incendebat. hæc quidem apud Romanum Pontificem: nec minus Christianissimam hæc Regina apud diversos Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aliosq; Curia Romanæ Prælatos egit.

Coronata hæc capita secuti sunt plures alij Principes, Cardinales, Prælati, &c. intra extraq; Italiam commorantes, qui omnes & singuli in sacri Carmelitani Ordinis, animarumq; purgatorij favore rem pro confirmatione Sabbatini privilegij impensè laborarunt. Sed præ cæteris Eminentissimus Pientissimusq; Catdin. Bellarminus, qui durante hæc Romæ controversia, non semel nostros hortatus fuit, spondendum animo; futurum quippè, ut mediante Deiparæ patrocinio, cujus illa propria erat, felicem tandem exoptatumque successum obtineret.

Reverendissimus quoq; Pater Generalis Seraphici Ordinis à S. vi Francisci, memor beneficij ac Prophetiæ, qua S. ANGELUS clarissimum illud Carmelitani Ordinis, imò Ecclesiæ universæ sub Patriarchæ suo *S. Francisco*, olim in divi Joannis Lateranensis Romano templo impressionem sacrorum stigmatum prædixerat, plurimum

Claudius
Aquaviva
suis Reli-
giosis sa-
crum Sca-
pulare co-
ferendi fa-
cultatem
petit & ob-
tinet.

170.

causa hac pro Carmelitis egit. Sicut & Reverendissimus Pater Generalis Societatis JESU *Claudius Aquaviva*, tam prudenti regimine celebris, quàm omnium virtutum splendore illustris, qui in sincerissimi sui in Parthenium Ordinem affectus testimonium à Reverendissimo Patre Generali Carmelitarum facultatem petijt, & obtinuit sacrum SCAPULARE conferendi quibuscunq; Societatis suæ Religiosis id petentibus.

INSINUATIS ergò hisce mediatoribus, & medijs id actum est, ut sacra Congregatio decreverit, gravissimi hujus negotij summam, diligentissimo examini Eminentissimorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinaliū Millini, & S. Eusebij ac Reverendissimi sacri Apostolici palatii Magistri, cum Clausula *ad referendum* esse remittendam, ac postmodum suam Sanctitatem plenius informandam.

Anno ergò 1611. die 20. Julij, quæ raptu sanctissimi Vatis, ac Patriarchæ nostri ELLÆ inclarescit, prima in ædibus Eminentissimi Cardinalis S. Eusebij consultatio habita fuit; si ullibi unquam suæ fuere difficultates, hic fuerunt vel maximè, cum ne unus quidem ex propositis articulis decidi potuerit; ex quo necesse fuit Patribus in causa hac Commissarijs præcipere, quatenus pro sequenti consultatione parati essent, respondere, & satisfacere cuivis instantiæ in proposita causa faciendæ. Dum hæc sic agerentur, accidit (quod sanè animadversione dignissimum) supra memoratis Prælati adhuc in causa hac congregatis & consultantibus optatum adferri nuntium: videlicet, quod sacra Romanæ Rotæ Auditores processum de vita & actis B. ANDRÆ Corsini Episcopi Fesulani, Religionis Carmelitanae, in ordine ad Canonizationem ejus factum, remiserit ad sacram Congregationem Rituum; ex quo dudum desiderata ejusdem Canonizatio conijciebatur esse admodum vicina.

Spes affulget propediem futuræ Canonizationis B. *Andrea Corsini* Ordinis Carmelit.

Sua Sanctitas causæ nostræ impensissimè affectum se demonstrat.

Addebant ijdem nuntij, Reverendissimos PP. Ordinis Carmelitarum Generales, hoc est, Calceatorum & Discalceatorum fuisse admissos ad pedum osculum, & aures suæ Sanctitatis, eamque optime causæ nostræ inclinam reperisse. Latissima hæc nuntia, id effecerunt, ut hujus diei Congregatio, quæ alias non adeo prospere processerat, placito sine coronaretur.

Ultima die jam dicti mensis Julij in ædibus Eminentissimi Cardinalis Millini resumpta fuit consultatio, & propositæ jam difficultates.

H h

tes.

tes. *Primum*, quod sub incudem cecidit, fuit; An conveniens sit mentionem *Sabbati*, prout habet Bulla IOANNIS XXII. an vero melius consultiusque videatur silentio eum præterire? Et cum hic animi Assessorum suspensi, dubijque hærent, introductus fuit Pater Commissarius causæ, qui illico promptè adeo, expediteque, atque efficaciter ad propositam difficultatem respondit, tantaque rationum momenta attulit, ut labia ejus divina perfusa gratia, eloquentiaque Auditoribus viderentur. Solidissimo ille discursu ac argumentis demonstravit Divæ Virginis promissionem diei Sabbatinæ affixam, & peroravit alia protulit, quæ id effecerunt, ut à deputatis Consultoribus concluderetur, nova conficienda memorialia, & efficaciores ex aliis rationibus enucleatius esse producendas, perpendendas atque discutendas.

171.
Vita defungitur
Card. Pinellus
Ord. Carmel. Protector.

In ejus locum subrogatur
Card. Millinus.

DIE 6. Augusti ex misera hac ad meliorem vitam transiit Eminentissimus Card. Pinelli Ordinis nostri Protector. Tanti decessus, ut luctu plenus fuit, sic non parvam remoram causæ nostræ injecit. Ambo Ordinis Carmeli Generales, id est, Calceatorum, Discalceatorumque, obitu Protectoris sui percepto, suam Sanctitatis accesserunt, ac pro novo Ordinis Protectore humiliter supplicaverunt. Annuit clementissimè Pontifex, & post singularis dilectionis exhibita indicia, in Ordinis Protectorem Eminentissimum Cardinalem Millinum, motu proprio designavit. Recreati non modicum designatione hac RR. PP. Generales debitæ Sanctitati gratijs fuere licentiati. A Pontifice recedentes recta ad palatium Sancti Eminentissimi Cardinalis Millini, Protectoris nominati perreperunt, & eidem post Sacræ purpuræ osculum, tam suo quam totius Ordinis nomine obedientiam pollicentes, Protectionis suæ alis submisserunt.

Erat Eminentissimus hic Millinus unus ex nominatis Judicibus in causa nostra Consultoribus. Tanto ergo Protectore, adjutoreque provisæ, cœpit nonnihil respirare aperiata Religio, vel ut dicam melius afflicte in purgatorio animæ, nec enim ambigendum videbatur quin singulari Sanctissimæ Virginis, animabus sibi devotis commissa re volentis, dispositione id factum esset.

Dum autem Patres Commissarii post omnium Sanctorum felicitatem, ultimam in hac nostra causa sessionem, ultimamque in ea

definitivam præstolantur sententiam, en tibi iterum novi motus & oblatacula, ut totus annus re infecta defluerit.

172.

ANNO ergo illo sic elapso, novas cum anno novo 1612. Patres Commissarij fecere instantias, quibus id efficerunt, ut tandem in ædibus Eminentissimi Millini, ad diem 8. Martij nova publicaretur in causa hac Congregatio, & simul indiceretur PP. Commissarijs, ut rationibus, informationibus, & instrumentis ad rem facientibus probe instructi ad dictam diem ibidem comparerent. Comparuere tempore, locoque indictis Commissarij. Et primò quidem petitum fuit à P. Joanne, primo causa Commissario, ut exhiberet Bullam IOANNIS XXII. à nobis vulgo *Sabbatinam* dictam, utpote unicum atque potissimum in causa hac fundamentum. Ad quod dictus Pater respondit, se eam pro tunc originaliter exhibere non posse; cum ad diem illam, ex occulto utique DEI iudicio, esset occulta, sibi tamen per DEI gratiam & Sanctissimæ Virginis intercessionem non defuturas rationes atque argumenta, quibus ejus subsistentiam demonstraret; ubi loquendi sibi facultas impertiretur, & annuentibus Eminentissimis & Reverendissimis Judicibus & Consultoribus, sic exorsus est.

EMINENTISSIMI AC REVERENDISSIMI DOMINI.

Circa Bullam JOANNIS XXII. vulgo nobis *Sabbatinam* dictam, duæ sunt opiniones. Nonnulli firmiter tenent, eam non perditam, sed alicubi absconditam delitescere, alij vero inquit, singulari damonis astu & invidia plane perditam. Primæ opinionis Authores hinc nituntur rationibus; argumentanturque primo à simili. RR. PP. Mercenarij, inquit, obtinuerant à GREGORIO nono confirmationem Ordinis sui, per Bullam ad id specialiter expeditam: Bulla autem hæc temporis injuria, vel hominum incuria evanuerat, & integerrimo sæculo requisita non reperiebatur. Tandem, tandem, DEO sic disponente, ipsum autographum seu Originale in Vaticano repperit, & à GREGORIO XI. de novo confirmatum fuit anno 1374. Quod huic accidit & nostræ potuit Bullæ accidisse, delituit illa tanta annorum serie, latet alicubi forsan abdita & nostra: reperta tandem fuit illa: reperietur DEO, DEIPARAQUE propitijs (sic confidimus) tandem aliquando & nostra.

Utrum
plane per-
ierit, aut
alicubi de-
litescat
Bulla Sab-
batina?

Quanta cum furia, qua Infidelium barbaries, qua Hæreticorum crudelitas, Christianitatis, & Catholicorum maximè sacra invaserit,

Hh 2

rit, notum est ex tragicis nostræ, & superioris ætatis historiis, unde bene fieri potuit, ut devotus quispiam indemnitate Bullæ nostræ consulere volens, loco aliquo securo ipsam abdiderit, qui postmodum re minimè indicata obierit, sicque excusabilis ignorantia tenebris Bullam hanc una secum sepelierit; ut factum scimus cum libris celeberrimi Historiographi Eusebij Cæsariensis. Hi certa ex causa & occasione adeo secretò absconditi fuere, ut studiosissime licet ac diligentissime, tam ab Alipio Episcopo Tagastensi in Africa, quam à Paulino Episcopo Nolano quæsi nūquam tamen reperiri potuerint. Tandem tamen apud Domnionem fuere reperti, quod de re videri poterit D. Augustinus *Epistola 35. ad Alipium* & Baronius in suo *Martyrologio*.

Addo; Bullas confirmatorias ordinariè non soleri comparari cum reliquis à Collectoribus, alioquin Bullarum numerus in infinitum excreveret, sufficit illas Cancellariæ registro esse insertas. Sufficit est, quod Bulla JOANNIS XXII. est confirmatoria privilegii DEIPARA obtenti, & à CHRISTO Domino concessi, licet erga Collectoribus non sit reliquis adjuncta, tamen est data, & quæ nunc reperitur in Bullarijs, spero, DEO propitio, reperiendam aliquando alibi. Constat multas Bullas Constitutionesq; à JOANNE XXII. emanasse, quarum tamen nulla in Bullarijs fit mentio. Expediit unam cujus initium: *Nuper in Consistorio*, &c. per quam pius Pontifex ad saniolem mentem, sententiamq; revocare conatur socium Alchaëlis de Cesena, Guilielmum Ocham, Bona-gratia, Henricum de Chale & alios anno 1330. Aliam edidit pro absolutione Petri Corbarij &c. aliamq; contra Ludovicum Bavarum, ejuſq; adherentes: & tamen novissimus constitutionum Apostolicarum Collector nullius harum facit mentionem. Novemdecim annis Sedem Petri tenuit JOANNES XXII. horum annorum decursu plurimas Pontificem hunc edidisse Bullas, quis ibi incipias; & tamen quindecim solum reperiantur apud Cherubinum in Bullario, & postrema ex his expedita fuit anno Pontificij sui octavo: & quis credat reliquis decem quibus Ecclesiæ præfuit annis, nullam amplius ab eo emanasse? Et si emanarunt, ut plusquam verisimile est, complures emanasse, ubi delitescunt?

Præterea commune & in Scholis dialecticis receptum effatum est,

Per multas
Bullæ à
Joanne
XXII. edi-
tæ suat,
quæ hoc
tempore
non ex-
tant in
Bullarijs.

est, argumentum ab autoritate negativa nihil concludere: hinc non bene inferitur: Bulla Sabbatina modo non reperitur, ergo nunquam extitit: ego nunquam Hierosolymis fui, ergo Hierosolyma non extat. In Bullario novissimæ editionis nulla fit mentio de ALEXANDRO V. Pontifice Maximo, nec de ulla ejusdem Bulla; nihilominus male profecto infereretur, & manifestè erroris argueretur, quisquis hinc inferre vellet, ergo Alexander V. non fuit, nec ullam Bullam edidit. Alphonsus Ciaconius diligentissimus rerum Pontificiarum Scriptor, refert Alexandrum V. Bullas aliquas edidisse, quarum tamen nunc, nec una quidem reperitur. Ioannes XXII. ut supradictum, in Sede Petri sedit annis omninò 19. tempora habuit calamitosa, occasiones multas, negotia plurima & gravissima, ex quo plurimas quoq; causas habuit, Bullas plurimas promulgandi, & tamen non nisi quindecim de facto reperiuntur nunc exstantes. Quo devenerunt reliquæ? Perierunt? vel alicubi abdite latent, cum his dicimus & nostram aut perijisse, aut occultatam delitescere. Sic Eminentissimi Reverendissimiq; Domini, primæ opinionis authores argumentantur.

SECUNDÆ verò, qui censent dictam Bullam nostram planè perijisse, ducuntur lugubris incendij lumine, quo res sacræ Catholicorum, inter quæ & Bibliothecæ cum archivis à crudelissima Hæreticorum rabie, in Francia, Germania, & Anglia in favillas & cineres sunt redactæ, quàm sortem iniquissimam & Bullam nostram subijisse autumant. Ciaconius in vita nostri Ioannis XXII. refert Hæreticos, aliosq; Ecclesie perduelles novissimis temporibus irrupisse in Caturciam hujus Pontificis patriam, & barbarie inaudita templa & loca sacra expilasse, monasteria devastasse, mactasse Sacerdotes, Virgines deflorasse, & in ipsum Pontificis palatium irruisse, archivum publicum, in quo non modo publica civitatis, sed & Cancellariæ Apostolicæ instrumenta, maxime à JOANNE XXII. emanata ad perpetuam rei memoriam conservabantur, violenta manu referasse & diripuisse: inter quæ & Bulla nostra fuisse creditur; sed audiamus ipsum Ciaconium tragediam hanc verbis suis recensentem. Anno 1580. mense Majo, inquit, nocte capta est urbs (Caturcia videlicet) à Calvinianæ sectæ militibus, direptaq; sunt Ecclesie sacra vasa, eaq; ornamenta in patriam collata, multis Sacerdotibus ac Oppidanis ferro caesis, spoliatis omnibus templis, privatorumq; domibus, ipsa quoq; urbis Archiva, quibus vetustatis

Similiter Alexander V.

173.

Argumenta quæ probare videntur Bullam Sabbatinam planè interijisse.

Quando, & qua occasione id factum sit?

H h 3

monu-

Varie cit-
ca hoc opi-
niones.

Nonnulli
credunt.
Bullam
Sabbatinā
q̄b Hæreti-
cis in An-
glia cum
cæteris
Ordinis
monumen-
tis igni tra-
ditam &
absumptā
fuisse.

monumenta, rerumq; memoria asservabatur penitus intercedere. Si ergo Bulla nostra sic interijt, quid mirum, si impræsentiarum non reperiat? Alij putant, quod obtenta à Pontifice Bulla, ipsummet autographum, seu originale amplioris fidei faciendæ gratia fuerit missum ad omnes & singulos Provinciarum Ordinis Conventus, ut authenticæ ubiq; inde desumerentur & formarentur in omni meliori juris formæ apographa seu exemplaria, quibus ipsummet originale perpetuaretur, prout de præsentī fieri sæpius videmus. Et quid mirum, si per tot, tantaq; manus, per tot, tantaq; Regiones & Provincias, per tot consequenter discrimina rerum transiens Bulla nostra, humani quippiam passa, interijisset.

Alij rem accuratius perpendentes dicunt: Bullam nostram à Hæreticis in Anglia Vulcano traditam. Cum enim Ordinis nostri Generales in dicto, tunc in religione, pietateq; florentissimo regno, ordinariè residerent, archiva quoq; in quibus publica Ordinis documenta & instrumenta eò delata asservabantur, ibidem extabant, & cum barbara Sectariorum crudelitas, novissimis hisce temporibus, inclytum hoc regnum miserandum in modum devastaret, Catholicorum omnium res, aut diriperet, aut incenderet, dicta Ordinis nostri instrumenta, inter quæ & hanc Bullam nostram fuisse verisimile est, aut direpta, aut incensa fuerunt. Hoc attestantur Nicolaus Sanderus & Clemens Rainierus, Benedictinus, Anglus.

Et nè longior sim, & patientia vestra, Patres Eminentissimi, uti videar, credere me juvat, occulto DEI judicio Bullam nostram originaliter hæcenus non repertam, quia videlicet hæc clementissimæ Matris nostræ, Cælorumq; Regina mens esse videtur (ut licet CLEMENS VIII. Pontifex Maximus formam & normam dedicationis instituti Confraternitates, sic Sanctissimus Dominus noster PAULUS V. sedem D. Petri impræsentiarum occupans, indulgentiarum omnibus Confraternitatibus indulgentias & privilegia confirmaret, & in specie determinaret modum Orbi prædicandi amplissimum illius Carmelitis ad animarum purgatorij subsidium concessum, in Bulla Sabbatina Privilegium, pro ejus conservatione, Vos Patres mei Eminentissimi, hic loci in Domino congregati residetis. Et hæc dicens dicendi finem facere volebat Pater Commissarius, sed cum instaretur deputati Judices, ut si quid amplius haberet, proponeret, prosequendo subjunxit.

Quandoquidem ergo sic placitum est Eminentissimis Reverendissimisque Dominationibus vestris, placidis adeo benevolentiae auribus me audire, ulterius prosequor & dico, subsistentiam Bullae nostrae Sabbatinae sufficientissimè, ne dicam clarissimè demonstrari ex authenticis illius transumptis seu apographis, quae Ordo possidet. Jam sciunt Eminentissimae Reverendissimaeque Dominationes vestrae, probatissimi Juris tam legibus, quam sacris Canonibus firmati esse, quod transumpta authentica non minus fidem faciant, in quibuscunque Tribunalibus, quam ipsa autographa & originalia, si haec deperdita sint, sic me, qui Juris Consultus professione non sum, docet Didacus Covarruvias *pract. quest. lib. 22. cap. 21. n. 3. & 4.* & Joseph Marcardus, *Tom. 1. concl. 91. n. 1. & concl. 211. n. 17. & quest. 712.* tradit, transumpta & exemplaria eandem, quae autographa & originalia habere ac mereri fidem, si tamen subjectis non careant conditionibus.

Quaenam
requiran-
tur ad hoc,
ut tran-
sumpta eã-
dem faciãt
fidem, quã
ipsa auto-
grapha seu
Originalia?

1. Si copia fideliter sit transumpta ex originali, autoritate Judicis, & ab eodem collationata.
2. Si fuerit facta ad instantiam partium interesse habentium.
3. Si scriptor fuerit Notarius publicus.
4. Si nec apicem ab Originali subtraxerit, aut adjunxerit.
5. Si Transumptum in forma authentica fuerit factum.
6. Si primus Notarius jam obierit.
7. Si nullum sit dubium de integritate & fidelitate scriptoris.

Sed sic est, quod omnes hae conditiones reperiuntur in plurimis Transumptis, quae in diversis variarum Provinciarum nostrarum Conventibus asservantur, prout patuit in diversis examinibus in omni Juris rigore desuper institutis, in quibus pro legitimis fuere semper recognita. Consulat qui volet hac super re Conventus Parisiensem in Gallijs, Valentinum in Hispanijs, Bruxellensem in Belgio, imo ipsum Transpontinum in hac alma Urbe nostra, aliosque plures nostrorum Discalceatorum Conventus. Omnes hi uno ore assertum nostrum confirmabunt. Licet ergo quocunque ex casu Bullae nostrae Originale, alicubi forsan abditum delitescat, aut interierit, vivit tamen & subsistit adhuc in Transumptis suis authenticis, quae aequivalenter (uti dictum est) faciunt fidem.

Videantur
quae supra
Cap. VI. de
his dixim⁹
instrumen-
tis.

174.

Et hic in vehementem spiritus fervorem actus Pater Commis-
sarius, contentiori voce patheticè valde subjunxit; Esto Eminentissi-
mi Patres, ac Domini mei, esto, sit ita, hæcenus à me dicta, & allega-
ta nil persuadeant, nil probent, nil concludant; sint nulla, sint vanæ
& inania, verberarint illa aerem tantummodo, corda vestra aut ar-
mos non moverint: sed quem ex vobis non moveant. Constitutio-
nes Apostolicæ? Parcite mihi quæso, Eminentissimi Patres, pare-
res, quam versamus, nimium quantum Sacræ nostræ Religionis, in
Ecclesiæ importat. universæ; veritas una est, certa est, sed authori-
te ac Judicio vestro universo Orbi, revelata facie promulganda, ab-
ste ergo, sic obtestor: adeste Eminentissimi Patres, & Domini mei
animis & attenta mente pensate quæ dicturus sum. Ponamus casum
Bullam aliquam ab uno Pontifice editam, confirmari ab alio successe-
re, & hanc iterum à tertio Pontifice, & sic successivè loquendo de
multis: hoc posito, peto, an non, dato casu quod prima, aut per-
retur, aut planè interiret, illa per secundam, & hæc in eodem per-
tionis casu per tertiam, & sic successivè de quarta, quinta, &c. sub-
cienter maneret comprobata ac confirmata? Uti que Eminentissimi
Domini mei, utique.

Quo anno
Bulla Sab-
batina pu-
blicata
fuerit?
Jam ad rem nostram, JOANNES XXII. Pontifex O. M. an-
no 1322. dedit nobis Bullam Sabbatinam, hanc postmodum confir-
mavit ALEXANDER V. & ambas iterum CLEMENS VII. hæc CLE-
MENTIS rursus fuit confirmata à GREGORIO XIII. Hæc
veritas probant primam, quæ in illis æquivalenter subsistit. Hæc ve-
ritas petra illa est, suprâ quàm per tria integerrima sæcula, fundata
fuit. eximia illa tot Ordinis nostri Religiosorum pietas, populorum
per universum Orbem credulitas & Mariana devotio. Hac veritas
petra solido veluti fundamento insistentes Pontifices summi, privile-
gia Apostolica Ordini nostro concessa confirmarunt, complerunt
per Orbem Ecclesiarum Antistites, ut authentica admiserunt, Co-
sares, Reges, Principes benignè foverunt, Verbi DEI Præcones
publicarunt: Celebriores Christiani Orbis Scholæ, Academiae
Universitates iisdem subscripserunt: parum dixi, super hac ultra-
rum harum Bullarum fundamento, reperuntur canonicè erectæ, &
fraternitates, innumerabiles constructæ Ecclesiæ, consecrata altaria

oratoria & sacella sub gloriosissimo nomine beatiss. V. MARIÆ de monte CARMELO, pro ut videre est per totam Italiam, Galliam, Hispaniam, Lusitaniam, Germaniam, Poloniam, Persidem, ad ipsa usq; Mexicana & Peruana alterius propemodum Orbis Regna. His accedit, quod hoc super fundamento, tot per universum orbem celebrantur, & fiunt sacrificia, elevantur hostiæ, fiunt orationes, & elemosynæ, publicæ instituuntur supplicationes ac processiones, prout testor me hisce meismet oculis, dum hic in Urbe moror, tam ad templum nostrum divi Martini de Montibus, quam ad D. Chryzogonum spectasse devotum populum una cum pluribus Eminentissimis sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, alijsque Prælati; Magnatibus item & Principibus, Comitibus & sub labaro sanctissimæ V. MARIÆ de monte Carmelo ad processionem consueuisse confluere, ita ut personarum numerus viginti millia facile excederet. Sed agendum autographum Bullæ nostræ deperierit, aut interierit. Quid quæso, Eminentissimi ac Reverendissimi Domini mei, quid quæso jam agendum, aut faciendum? quid concludendum, si confirmationibus Alexandri V. Clementis VII. Gregorij XIII. addam sanctissimi Domini nostri Pauli V. qui in navicula Petri nunc temporis ad clavum sedet, & Bullam Gregorij XIII. approbat, non statur, non creditur? tantarum (ut dictum est) rerum fundamentum corruet, & una cum illis planè evertetur. Ne ergo hoc fiat, confirmationibus illis standum erit, & quam in originali pro tempore exhibere non possumus Bullam Ioannis XXII. in novissimis hisce Summorum Pontificum Bullis suspiciamus, & veneremur. Romanorum Pontificum Bullas, ut singularia Paradisi oracula suspicienda, suscipiendaque monuit jam olim Concilium Milevitanum sub Innocentio II. anno 402. celebratum; audiamus ergo, quæso, tantorum Ecclesiæ Patrum monitum, & Bullam JOANNIS XXII. tot summorum Pontificum diplomatibus confirmatum, ut Paradisi oraculum suscipiamus, suspiciamusque, prout eam suscipiendam & agnoscendam dixerunt, & docuerunt viri in toto Christiano Orbe, qua scientia & eruditione, qua pietate ac virtute clarissimi.

JOANNES de Carthagera, pius æque ac eruditus hujus nostri sæculi Scriptor, interrogatus Romæ, quid de Bulla nostra Ioannis XXII. sentiret, in hæc verba respondit: *Christi Vnario in terris, IOANNI XXII*

175.
Quid sentierit de

Pon-

Bulla Sab-
batina Io-
annes de
Carthage-
nae?

Pontifici B. Virgo apparuit, ei precipiens ut evulgaret Carmelitis Fratrum, & omnibus eum illorum SCAPVLARI sepulturae traditis, & purgatorij erga eos detentis, meritis & assiduis intercessionibus, pijsque suffragijs, ac singulari eiusdem Virginis protectione, Sabbato post eorum obitum liberationem concedi. Hec tunc celebris ille Doctor respondit. Et eadem postmodum Tomo 4. *Militiarum suarum de Arcanis Deiparae MARIAE de monte Carmelo interta*, & typis mandata, in Orbem universum emittit.

Quid Uni-
versitas Bo-
noniensis?

Universitas quoque Bononiensis per P. Magistrum Virginium Bentivolium hac super re consulta, per P. Magistrum Paulum Fraxinellum S. T. D. de Collegio, Augustinianum sic respondit. Ego Paulus Fraxinellus, Augustinianus S. T. Magister & Doctor Collegiatus, ac Patrio gymnasio Sacrae Theologiae Publicus Lector, attestor post maturam deliberationem nostrae Universitatis responsum esse sub tali forma: Cum Bulla IOANNIS XIII. plures, illasque canonicas praesferat summorum Pontificum confirmatarum Constitutiones, nec ullo unquam tempore revocata fuerit, illam adhuc in sui robore manere.

Subscripserunt:

M. Adrianus Farina, Ordinis Servorum.

Hannibal Malvetius, Canon. Metropol. Eccl.

M. Dominicus Istrianus, Ordin. Praedicator.

M. Ambrosius Morandus, Canonicus Regularis S. Salvatoris.

M. Ioan. Bapt. ab Horto, Canonicus Collegiatus S. Petronij ac publ. Lect.

M. Bonifacius de Scyllis, tertij Ord. S. Francisci, & alij Magistri per hanc causam, anno 1609.

Quid Salmanticensis?

Videatur circa hoc Thomas à JESU lib. 2. de Confratern. cap. 3. & ea quae diximus supra Cap. 9.

Concinunt Theologi Salmanticensis hac de causa consulti, per Doctorem Mantium subjectum dedere responsum: Ego Doctor Mantius, Primarius Theologiae Cathedrae, in Universitate Salmanticensi, censeo Confratres Ordinis B. MARIAE V. de monte Carmelo post indulgentijs concessis à IOANNE XXII. ALEXANDRO V. ac CLEMENTE VII. quoniam nec Concilium Tridentinum, nec proprius Motus PII V. obstant minus possint quae dicti Confratres frui.

M. Mantius.

Subscripserunt & alij eiusdem Universitatis Doctores huiusmodi sententiae.

Cum ergo causa nostra tam solidis nitatur fundamentis, firmetur argumentis, tantis collustretur rationum autoritatumve splendore, tot fide dignissimis comprobetur testimonijs, quid superius

aliud Eminentissimi Reverendissimi que Patres ac Domini mei, nisi ut benevolentia vestra favorius tam iusta causa faveat, sacramque Carmeli Religionem in perantiqua sua manuteneat possessione. A qua per omnia est causa nostra, praetensiones iustae, manifesta & rectae; sit quae so, possessio quoque ut antiqua, sic secuta. Hoc pacto & factio, Eminentissimi Domini, afflictissimas purgatorij animas solabuntur: sacram DEIPARAE recreabunt Religionem, tot tantasque per universum Orbem erectas Carmelo-Parthenias Confraternitates restaurabunt, & demum ipsam Caelorum Reginam, Carmeli Dominam ac Purgatorij Advocatam, singulari prorsus honore afficient.

Hic dicendi finem fecit Pater Commissarius, quo cum & hujus diei consultatio suum accepit.

Fuere quidem post hanc alia plures hac super re conventiones & consultationes habitae, eas tamen, ne aequo longior sim, hic referre non juvat. Unum quod in rem nostram mirifice facit paucis referam.

Ad diem 15. mensis Julij anni praefati, qua profectum Commemorationis solemnibus beatiss. MARIE V. de monte CARMELO universa Carmelitana Religio festively agit, pro primis vespere dictae Solemnitatis ad religiosissimum Conventum Carmelit. Disca ceatorum in Urbe, Sanctae MARIE de Scala, dictum, confluerant plures S. Romanae Ecclesiae Cardinales, Videlicet; *Cardin. S. Cecilia, Cardin. Millin, Cardin. S. Eusebii, Cardin. Carassa, Card. Serra, Card. Jusimanus, Card. Dante, & Card. Bandinus*, una cum pluribus alijs Curiae Romanae Praelatis, qui omnes post praedictos purpuratos Patres primo Ecclesiam, deinde Chorum nostrum subierunt, & hic casus accidit, quem referam. In jam dicto Choro Fratrum quispiam DEO, Divaque indubie sic disponentibus, libellum divini Officij Ordinis nostri apertum sedili impositum reliquerat, & ita quidem, ut prima, quae oculos incurrebat, pagella titulum *Commemorationis Solemnis Beatiss. Virgin. MARIE de monte CARMELO* praeferet: hunc ut forte fortuna vidit *Cardin. S. Ceciliae*, illico in manus sumpsit, & quae in eo circa tunc occurrens festum Commemorationis solemnibus continebantur percurrere volens, incidit insecundi nocturni lectiones, quas legens, relegensque, & attentius ponderans in stuporem actus, totus exultabundus, sic elata voce Purpuratos sibi praesentes Collegas suos affatur: *Quo Eminentissimi Domini mei, quo plures labores & quid diutius queri-*

176.

Ad celebrandum Festum B. M. V. de monte Carmelo complures conveniunt Cardinales ac Praelati apud Carmel. Discalc. Romae & quid ibidem animadversione dignum acciderit?

tur? quid amplius consultatur? En tibi Patrum Carmelitarum causam brevibus, & paucis periodis, lectionibus hinc contentis, solide decisam ac manifeste definitam: cum he lectiones ab Eminentissimo Card. Bellarmino examinatae, probatae ac subsignatae fuerint, atq; ab Eminentiss. Dominico, Episcopo Ostiensi, Cardinali Pinelli, sacrae Congregationis praeside, auctoritate Pontificia confirmatae, & subscriptae existant: ad Iudicium vestrum sapientissimum appello. Summe, amabo vos, sumite librum hunc, legite, pensate cuncta, & invenietis in hac causa omnis difficultatis nodum, qui plusquam Gordius videbatur optime resolutum. Unus ergo Praelatorum aditantium assumpto libello, audientibus reliquis, clara voce, dictas lectiones legit, &c. in quibus & haec, in ordine *SEXTA*. *Non in hoc tantum seculo Ordinem tam sibi acceptum multis prerogativis beatiss. Virgo insignivit: verum & in alio (cum ubique, & potentia & misericordia plurimum valeat) Filios in SCAPULARIS Societatem relatos, qui abstinentiam modicam, precesque paucas eis praescriptas frequentarunt, & pro sui status ratione castitatem coluerint, maternoplane affectu, dum igne purgatorio expiantur, solari & in caelestem Patriam obtentu suo QUANTOCIUS pie creditur efferre. Tot ergo tantisque beneficijs Ordo (Carmelitarum) cumulatus, solemnem beatiss. Virginis MARIAE Commemorationem, ritu perpetuo ad ejusdem Virginis gloriam quotannis celebrandam instituit. Viri lectioni suae finem dederat Praelatus, cum omnes ibi praesentes, & audientes, tam Cardinales, quam Praelati uno ore dicerent, Divinae omnino Providentiae ac dispositionis opus fuisse, quod libellus huius manus & oculos eorum incurreret, manifeste se jam videre, SS. Virginem ut piam Matrem hujus causae suscepisse patrocinium; proinde vocatis Conventus Patribus, eos, ut ferventius ex hoc nunc orationibus, alijsque pijs operibus insisterent, quo patrocinium hoc Patrocinium, & potentissimum amplius promerentur, & optatum tandem causae suae (qui ex hoc nunc instare videbatur) finem tanto citius acciperent.*

Et proxima quidem consultatione, tam praefatae lectionis quam Bulla Gregorij XIII. una cum reliquis rationibus, momenti & fundamentis fuere à Patre Commissario praesentata, & ab ipsis Co-

Confirmatur Bulla Sabbatinae privilegium ex lectionibus divini officij à Sede Apostolica approbatis.

sultoribus examinata, & licet sententia definitiva mox subsecuta non fuerit; tandem tamen pientissima Matre, semperq; benedicta Virgine MARI A, ad solatium servorum suorum, sic agente, felix illa illuxit dies, quæ sua Carmelo reddidit decora, sua Mariano Sodalitio corroboravit privilegia, sua Purgatorio servavit solatia. Fuit hæc undecima Februarij anni 1613. quo totus Carmeli Ordo sanctissimam illam Virginem, & quondam alumnam suam EUPHROSYNAM particulari Ecclesiæ officio condecorat. *Euphrosynæ* quippe nomen Græcum latinè redditum *letitiam* sonat, & quæ maior lætitia Carmelo potuisset tunc obvenire, quam illa fuit, quæ sanctæ *Euphrosynæ* dies eidem attulit: in qua videlicet Reverendissimus sacri Apostolici Palatij Magister in sanctissimæ inquisitionis palatio, autoritate Sanctissimi Domini nostri *Pauli V.* Pontif. O. M. desideratum causæ nostræ finem imposuit, promulgando decretum definitivum ac terminativum seu potius confirmatorium nostræ justissimæ antiquissimæque, prætensionis ac possessionis privilegij Sabbatini. Decreti hujus tenorem, quia supra *cap. IV. num. 98.* retulimus, hic repetere superfedemus.

TALIS ac tanta fuit in toto Lusitanæ regno (ut præteream alia Christiani Orbis regna & provincias) maxime Ulyssipponæ universi populi gaudium & exultatio, ob confirmatum ab Apostolica Sede Sabbatinum privilegium, ut vix verbis exprimi queat. Et sicut incomparabilis fuerat mæstitia, quam omnes ferè sensere Fideles, maxime Carmelo-parthenij Sodales, ob suspensam ab Inquisitore Bullam Sabbatinam, ita quoque ineffabilis fuit lætitia, quam percipere de illius restitutione, ac confirmatione, quod satis superque demonstrarunt in illa anno 1613. die 16. Julij, tanto cum apparatu & pompa, celebrata Festivitate *B. V. Mariæ de monte CARMELO.* Inciderat quidem eo anno 16. Julij in diem feriale, verum ab universo Clero populoq; velut Festum aliquod Paschale, ac de præcepto cum omnimoda ab omni servili opere cessatione celebrata fuit: Processioque adeo solemnitas habita, ut illa in Urbe nostra ætate similis visa omnino non fuerit.

Hæc principium sumpsit hora prima post meridiem, per egressum è nostro Carmelit. Discalceatorum templo, cui etiam ijdem Discalceati (quod alias ex privilegio Apostolico non solent) interfuere: &

Ii 3

circa

Definitiva tandem Apostolica autoritate sententia fertur comprobatus Bullæ Sabbatinæ privilegium.

I77.

Incomparabilis Fidelium exultatio ob confirmatum Sabb. Privilegium.

Quam Solemnis ea occasione Ulyssipponæ Processio celebrata fuerit?

Non mino
celebrem à
Carmelo-
Parthenijs
Sodalibus
habitâ Ro-
mæ, licet
alia occa-
sione, re-
fert P. Gre-
gorius Na-
zianzen.
in *Adoptio-
ne Parthe-
nia Part. 2.
Cap. 19.*
Nota in nu-
merum eo
tempore
Confratrû
numerû,
in Hispania
maxime,
atq; italia.
In *Paradiso
Carmel.
atq; 18.
Cap. 159.*

178.

circa octavam vespertinam primùm finem accepit, per ingressum Ec-
clesiæ Carmelitarum de observantia. Splendorem ejus atque appare-
tum, magnificentiam atque pompam, prorsus insolitam, atque pluri-
basilicam, compendio conscriptam, Lector reperiet apud præfatum
P. Joan. Pintum *Loc. cit. cap. 5.* Qui tradit etiam dicto supra contro-
versæ tempore, reperta fuisse Romæ supra quadraginta millia Clo-
fratrum Mariani SCAPULARIS: & numerum Sodalium, qui Vio-
ponæ quinque solum annorum spatio admissi fuerant excessisse vigin-
millia. Matriti vero & Valentia in Hispania, & Neapoli in Campa-
nia, illa tempestate, ob innumeram Carmelo-partheniorum Sodalium
multitudinem, numerum eorundem iniri non potuisse.

Observat præterea idem Author, inter Romanos Sodales, et
tempore parthenium SCAPULARE gerentes, fuisse ipsum SS. Pa-
trem N. PAULUM V. & Eminentissimos Cardin. *Garciam Mellum*
Vicarium Generalem Urbis, *Aldobrandinum*, *Arigonium* Secretarium
supremæ ac generalis inquisitionis, *Farnesium*, & *Savellium*; ejusdem
Confraternitatis nostræ in Urbe Præfectos, *Ascoli* Dominicanum, *Ab-
talem*, *Tabernam*, aliosque non paucos è purpuratorum Patrum colle-
gio: quibus accenset Marcus Antonius de Casanate Reverendissimum
P. *Claudium Aquavivam* Societatis J.E.S.V. Præpositum Generalem, et
aliosq; Religionum Proceres.

LECTORI.

VERBO te volo. Incidit haud ita pridem in manus
meas Opella quædam Venerab. P. Joannis à IESU-MARIA
Calaguritani, in scriptâ, *Synopsis rationum, quibus Bulla Sabba-
tina privilegium asseritur: & oppositorum argumentorum re-
solutio, cum Expositione ejusdem Bullæ, ac annotationibus in ean-
dem*; quæ diligentiam effugit meâ, dum omnes postibus
ejusdem Sapientiss. P. libros & Tractatus, iusigni pietate, et
multiplici eruditione refertos in unum collectos ac dige-
stos Tomum, Colonia anno 1650. in lucem ederem; quæ
Operum ejus Tomum quartum constituunt, numeranturque
23. verum, quia præfatum opusc. mirificè ad rem nostram
face-

facere videtur, nostroque hic instituto apprime servire valet: & ne ullus tanti viri, ac de Ecclesia DEI, Carmeliq; Religione suis lucubrationibus optimè meriti, labor ac partus intereat (*cujus ne breuem quidem schedulam, sic de eo, ejusq; scriptis censuit eximius ætatis nostræ Antistes, deperire æquanimiter ferendum*) consultum duxi, illud in calce hujus secundæ partis subungere. Animadvertendum vero est, quo facilius pleniùsque, quæ hic subjiciuntur percipiantur, ven. Patrem, ea, de qua in præsentis disseruimus, tempestate, hanc opellam conscripsisse.

SYNOPSIS RATIONUM, quibus

BULLÆ SABBATINÆ privilegium asseritur.

Capita, quæ in hoc Tractatu ad sacram Theologiam, & utramq; jus pertinent, seorsum in alijs Tractatibus longioribus expenduntur, ubi probatur nihil obijci, quod Theologia, aut sacris Canonibus adversetur.

RATIO prima petitur ex ipsa Bulla Sabbatina JOANNIS vigesimi secundi, quæ licet modo non inveniatur, ob casus varios Archivi Avenionensis, suppetunt tamen tot argumenta ex jure ipso petita, ad fidem faciendam, ut à nemine in dubium revocari debeat, eo quippè ipso periret fides aliarum rerum Ecclesiasticarum, quarum originales litteræ Apostolicæ similibus ex causis deperditæ sunt, vel consumptæ, quibus tamen fides habetur, propter juris remedia, & Transumpta ad Originalium defectum supplendum destinata, eandem auctoritatem cum Originalibus habitura. Accedit ad hoc auctoritas ALEXANDRI V. qui in prædicti privilegij confirmatione ait, *se ipsum Originale vidisse, ac diligenter inspexisse, & profectò unius summi Pontificis asser-*
tum

179.

tum per Ecclesiam evulgatum, ad fidem Originalis astruendam, magni ponderis est.

Ratio secunda ex confirmatione summorum Pontificum ALEXANDRI V. & CLEMENTIS VII. qui certè CLEMENS Bullam prædictam non modo approbat, & innovat, sed, si opus est, denuò concedit. Adest & approbatio PII V. & GREGORII XIII. *ex certa scientia*. Ecce quatuor summorum Pontificum confirmatio: cujus secundum jus est duplex effectus: alter supplere defectus antecedentes, alter removere necessitatem exhibendi Originalia, quod utriusq; Jurisconsultis benè compertum est.

Ratio tertia ex consuetudine antiqua, summis Pontificibus scientibus & consentientibus non solum nota, sed grata, & (quod fortius est) expressè ab ipsidem approbata. Quæ, quantam in jure vim habeat, exploratum est, cum consuetudo Principibus nota, & probata vim legis obtineat, & perinde sit talis consuetudo, ac si expressis verbis de eadem re lex lata fuisset.

Ratio quarta ex titulo præscriptionis immemorialis, cujus sunt multiplices effectus. *Primo* enim (ut jurisconsultis perspectum est) excludit omnem actionem contra rem præscriptam. *Secundo* habet vim assensus superioris. *Tertio* ipsa est titulus, vel ita efficax, ac si titulus esset. *Quarto* habet vim Privilegij à Principe concessi. Quocirca vel sola sufficere posset ad prædicti Privilegij confirmationem, cum sit trecentorum circiter annorum bona semper fide decurritium.

Ratio quinta ex titulo pacificæ possessionis, pro qua, si antiqua sit, stat præsumptio veritatis, ita ut pro titulo rei possessæ, ipsa possessio antiqua habeatur (quin & privilegio æquiparetur) possessio autem pacifica dicti Privilegij per trecentos ferè annos procurrit, ut jam in titulo præscriptionis assertum est.

Ratio sexta componitur ex communi sententia Doctorum Academicæ Salmanticensis, qui de re hac interrogati, Bullam Sabbatarum bene exploratam concorditer approbarunt, ex autoritate quoque Episcoporum, & Inquisitorum, qui in diversis Christiani Orbis partibus illam examinarunt, concesseruntque, ut typis mandaretur imitatio, qua prædictum Privilegium expressum est.

Ratio septima ex occasione malè opinandi de summis Pontificibus,

bus, si prædictum Privilegium reprobaretur: excitarentur enim non solum animi, sed & linguæ multorum, ut malè opinarentur de multis summis Pontificibus prædicti Privilegij confirmatoribus, quasi fefellerint populum Christianum, dum res falsas confirmarunt, & varias indulgentias prædicari, typis mandari, in ipsa alma Urbe insigni Societatis, seu Confraternitatis beatissimæ Virginis MARIÆ de Monte Carmelo, cum Privilegio depicto circumferri, & in Ecclesijs ipsi pingi permiserunt. Etenim, si hæc falsò nituntur fundamento, non crescet Catholicorum æstimatio erga pietatem, & rectam gubernationem Ecclesiæ, quæ de summis Pontificibus habenda est.

Ratio octava ex hæreticorum maledicentia. Quomodo enim hæretici non pejus de Pontificum dignitate & providentia sentient, & loquentur, si res antiquas, pias, probatas, & confirmatas à multis Pontificibus audiant nunc impugnari, & à summo Pontifice reprobari? Profecto ex hac occasione pejores fient, & licentiùs detrahent, & Sedem Apostolicam, universamque Ecclesiam, quasi per annos trecentos in re gravi seductam deridebunt.

Ratio nona ex scandalo Confratrum. Constat scilicet per universam Ecclesiam, Societatem beatiss. Virginis de Monte Carmelo prædictæ Bullæ Privilegio allectam, esse numerosissimam, ac plurima opera pia ea de causa exercere; per singulas quippe hebdomadas ferijs quartis, & Sabbatis plurima ex utroque sexu millia hominum à carnibus abstinent, continentiam peculiarem curam gerunt, preces Canonicas persolvunt, Sacramenta & alia pietatis opera frequentant. Quis ergo non videat, grave scandalum imminere, graveque damnum inferri populo Christiano, si prædictæ Bullæ Privilegium infirmatur, cum tot, tantaque opera pia ex pia fide Privilegij dependeant? Ad hæc quo dolore afflictabuntur, qui totius vitæ suæ decursu, pia Privilegij fide subnixi, assueverunt abstinentiæ, & precibus in beatiss.

Virginis cultum directis, si audiant se falsa credidisse? Profecto scandalum satis grave videtur, quod præcaveri debeat.

OPPOSITORUM ARGUMENTORUM RESOLUTIO.

Subiecta argumenta in alijs Tractatibus longioribus exactius expenduntur & refelluntur.

180.

P R I M U M Argumentum tres continet partes, in quarum prima obijcit quidam Theologus, Bullã esse fictitiã, ex absurditate promissionis D. Virginis, dum ait: Ego Mater gr̃iosè descendam Sabbato post eorum obitum, & quotquot inueniam, liberabo, & eos in montem sanctum vite aeternae deducam. Ubi de descensu ad purgatorium loquitur. Nec potest explicari de descensu mystico, quia, descendam, inueniam, liberabo, innuunt descensum realem. Hęc est prima argumenti pars.

R E S P. Non esse absurdam D. Virginis promissionem, quia descensus ille est moralis, tametsi congruant verba descensui reali: quod Theologis usitatum est, dum sæpè eisdem verbis utuntur ad significandas causas, vel effectus reales, & morales; ut cum definiunt sub eisdem verbis per Sacramenta gratiam conferri, siue physicè, siue moraliter intelligatur. Sic B. Virgo dicitur descendere, liberare, &c. morali modo per effectum, seu virtutem suã intercessionis. Potest quoq; physicè, siue realiter accipi, sicut piè creditur sæpè ad terram descendisse. Neq; obstat, quod tunc abesset à curia cœlesti, id quippe non efficaciter infertur, cum probabilis Theologorum opinio sit, idem corpus esse posse circumscriptivè in pluribus locis. Verum prima descensus interpretatio etiam vulgò familiaris est: ut cum dicimus summum Pontificem pium, ac liberalem, in carcerè passim descendere, vinctosq; liberare, non scilicet corporis, sed elementarè descensu.

In secunda parte argumenti sic ait: Tum, quia Pontifices solent uti in suis Bullis, verbis in sensu proprio, & non metaphorico.

Resp. primò, si hoc universè intelligatur falsum esse, ut ex multis Bullis evincitur. Resp. secundo familiare esse Prophetis, & ijs, qui revelationes describunt, metaphoricè loqui, ut ex Apocalypsi, & multis alijs Sanctorum libris patet. Profectò, qui visa divina referant, sæpè inducunt Christum, vel B. Virginem, vel sanctum tutelarem

Videantur
quæ de
hoc dixim⁹
supra Cap.
13. n. 161.
& seq.

rem dicentem : *Ego te visitabo , ad te revertar , ad te descendam ,* aliaq; similia , quæ à Theologis , rerum spiritualium benè peritis , non de reali descensu , aut reditu necessario accipiuntur , sed de morali descensu æque intelligi solent , quando scilicet Christi , aut B. Virginis virtutem peculiari sensu viri pij percipiunt.

In tertia parte argumenti sic ait : Tertio , quia auxilium specialium precum suarum piè credimus ipsam B. Virginem præstare omnibus suis devotis , & non solum Fratribus istis.

Resp. Verum esse , quod obijcitur : at non esse ad rem de qua agitur. Non enim omnibus , quibus B. Virgo specialibus favet precibus , facta est ea promissio , quæ specialius quoddam Privilegium est.

Secundum Argumentum sic habet : Secundo probatur ex falsitate alterius promissionis D. Virginis ad Joannem , dum ait , (*a tuo te eripiam adversario*) de quo adversario loquitur hic ? Non de dæmone : nescimus enim , utrum ab isto fuerit liber. Non de Nicolao , scilicet Antipapa , quia iste jam erat mortuus ante annum quintum *Ioannis* , & Bulla expedita fuit anno sexto. Non de Bavaro , quia iste vixit multos annos post mortem *Ioannis* : Ergo falsa est ista promissio.

181.

Resp. Promissionem verè impletam esse. Nam quod attinet ad Antipapam , *Ioannes* illum coniecit in carcerem , ubi interiit : non ante annum quintum , (ut obijcitur) sed post annum decimum quintum , ut Platina , *Ioannes Villanus* , & alij : fuit liberatus à Bavaro , qui ob calamitates multas , relicta Italia , secessit in Germaniam ; fuit denique (ut piè creditur) liberatus à dæmone , utpote is , de cujus pietate , constantia , prudentia , & doctrina Scriptores multa prodiderunt , quæ tanti viri salutem piè credendam evincunt.

Tertium Argumentum continet partes duas. In prima sic ait : Tertio ex illa propositione erronea , quod , (*qui sanctum intrabit Ordinem* , scilicet Carmelitarum , *salvabitur.*) tunc namque nullus Carmelita damnaretur. Glossant : intrabit , & servanda servabit. At Glossa hæc non facit ad solutionem , quoniam ista servanda sunt , vivere in obedientia , paupertate , & castitate , quæ tria sunt in altero disjunctivo membro (*qui in sancta perseveraverit obedientia , paupertate & castitate , vel sanctum intrabit Ordinem , salvabitur.*) En , quod per solum Ordinis ingressum valent salvari , cum cætera omnia observanda reducantur ad illa tria , sine quorum trium observantia non possent profectò salvari.

182.

K k 2

Resp.

Resp. Sinceram & textui benè congruentem interpretationem verborum illorum, quæ obijciuntur, esse hanc: *Qui in sancta perseveraverit obedientia, paupertate, & castitate, salvabitur*; quod de Professis, qui vota solemnia emiserunt, & perseveranter observârunt intelligendum est. Illa verò verba, *vel sanctum intrabit Ordinem*, accipienda sunt de Novitijs, qui nec vota emiserunt, nec ad proprium statum Monasticum, qui sine votis non consistit, pervenerunt, sed sunt in quodam Religionis ingressu. His tamen promittitur salus, nimirum, si servanda servant. Neque obstat, quod inter servanda numerentur tria illa posita in altera parte disjunctivè, quia ratio est longè diversa: nam in prima parte ponuntur illa tria, ut per votum DEO consecrata, atque ita ex voto ad salutem necessaria in Professis. In secunda verò parte subintelliguntur, ut opera supererogationis nondum ex voto debita, qualia congruunt Novitijs. Quod autem illa verba (*qui sanctum intrabit Ordinem salvabitur*,) intelligi debeant servatis servandis, ex usitato sacrae scripturae more patet, ubi sæpe salus promittitur alicui actui, vel operi, cum quo solo, si nihil addatur, salus consistere non potest. Ut *Marci* ultimo: *qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit*. Hæc de prima parte.

Secunda pars argumenti sic se habet. Amplius, meminimus alias audivisse, dici à probatis Theologis: nulla ferè propositio est adeo hæretica, quin per aliquam distinctionem, & Glossam non possit ad sensum reduci Catholicum, sed Superiores nostri optimo jure animadvertere consueverunt, ne pronuncientur à quopiam ita simpliciter, & nudè propositiones illæ, quæ prima sua facie malè sonant, ut ista.

Resp. primo. Non minus frequenter à viris peritis dici, nullam propositionem esse adeo Catholicam, quæ ab ijs, qui sunt ingenio ad impugnandum proclivi, non soleat sub aliqua distinctione impugnari, ex hoc tamen nihil obtinet impugnator in præsentī causa.

Resp. secundo propositionem Bullæ in argumento factam, non esse ex illarum numero, quas Superiores reprobarunt, aut reprobare potuerunt. Quoniam propositiones, quæ dicitur aliquam primam faciem præferre videntur, si sint sacrae Scripturae, sanctorum Patrum, Antiquorum, & graviorum doctorum, semper solent, & debent piè exponi, non verò damnari. Hujusmodi verò est propositio B. Virginis allegata, à multis summis Pontificibus,

cibus, alijsque Superioribus approbata, antiqua, & semper à viris pijs
piè credita, & intellecta.

Quartum Argumentum. In quo obijcitur varietas Transumptorum
in hæc verba. Bulla Ferrariensis incipit, *Ut Sacratissimi montis*, Sum-
marium Mediolanense, *Sacratissimo uti culmine* II. Bulla Ferrariensis
demonstrat visionem factam fuisse *Ioanni* postquam erat Papa: Floren-
tina autem antequam esset Papa. III. Summarium Florentinum ait:
*Ho visto la devotione, che tu mi porti, pero ti farò ascendere nel piu alto stato del-
la Chiesa:* de hoc autem nihil habetur in Bulla Ferrariensi. IV. Bulla
Ferrariensis dicit, quod hæc gratia obtinebitur, castitatem promit-
tendo, &c. quæ promissio videtur quoddam votum, Summarium
autem Florentinum dicit, quod Confratres servent puritatem status
sui. V. Summarium Florentinum dicit, quod Confratres teneantur
dicere horas Canonicas secundum ritum Carmelitarum: Ferrarien-
se autem ab hoc onere eos eximit.

183.

Resp. Virum istum esse dignum excusatione, quia Transumpta
antiqua non vidit, quæ conformia sunt, & habentur in promptu, ut
veritas ex eorum collatione pateat: Summaria nihil obstant, cum non
sint ipse textus Bullæ, sed compendia, pro vario observatoris intel-
lectu diverse composita. Diversitas quoque opinionum in exposi-
tione Bullæ, quoad onera, quæ Confratribus imponuntur, nihil ob-
stat, alioquin obstaret veritati diversitas multiplicis interpretationis
in eodem textu juris, quin & ipsius Sacræ scripturæ.

Quintum Argumentum sic habet: Quinto ex stylo Bullæ: Stylus
enim *Ioannis* vigesimi secundi est valde gravis, ut videre est in corpo-
re juris: hujus autem Bullæ est satis levis, & vulgaris. Quare primo
contra morem sacrorum Canonum appellat Confraternitatem sæcu-
larium titulo *Religionis & Ordinis*, quando dicit, *Sanctam ingredientur Re-
ligionem, præfatum intrabunt Ordinem.*

184.

Resp. Stylum insolitum esse, ut sic occasione & affectui *Ioannis* con-
gruat insolito. Quocirca mirum non est, si *Ioannes* à seipso alia scri-
bente discrepet: animus quippe divino sensu, & affectu emollitus ser-
monis simplicitatem eloquentiæ præponit, ut videre licet in multis
Patribus, qui dum flagrarent devotionis sensu, pia opuscula simplicius
scripserunt, quam reliqua opera; quin etiam, & in alijs operibus,
cum possent ornatè loqui, Barbarismis à consilio usi sunt, ut ex uno

K k 3

Grego-

Gregorio periti Theologi norunt, quod pietati adscribendum est. Huc accedit efficax ratio, quod *Ioannes* non ut author sermonis, sed ut receptor, aut relator, refert non modo visionem, sed verba quoque B. Virginis, quæ mutare non debuit: immo debuit verba, quæ ipse adiecit, stylo ejusdem Virginis aptare: quod certè pietati, & pio affectui consentaneum est. Ad alia, quæ obijciuntur, *Resp.* Nihil obstat quod B. Virgo Confraternitatem secularium appellet Religionem, nam & totus populus Christianus, Theologicè agendo, eo nomine potest, & solet nuncupari; præterquam quod verba proximè antecedentia, & subsequenter Virginis sensum exponunt, dum sic legitur: *si alij devotionis causa in sanctam ingrediantur Religionem, sancti habitum solum ferentes, appellantes se Confratres & Consores mei Ordinis, &c.* ubi sententia planior est, quàm ut expositore indigeat. Accedit, quod Confratres varijs in Provincijs, se Religiosos appellant, passim dicentes, *Ego sum Religionis sancti Dominici: Ego sancti Francisci.*

Argumentum procedit ulterius, per hæc verba: secundo dicitur *Fratres verò professi dicti Ordinis à supplicio solvantur & culpa*, ubi *supplicium*, ponitur pro pœna, quod sacris Canonibus videtur insolitum. Appellat etiam eos professos in primo die eorum ingressus.

Resp. Ad primam objectionis partem, magis discrepare culpam à pœna quàm supplicium à pœna, & tamen Sacra scriptura utitur nomine culpe ad significandam pœnam, ut 2. Machab. 12. ubi dicitur, *sanctam cogitationem esse pro defunctis exorare, ut à peccatis (hoc est à pœnis) solvantur.* Quà etiam phrasi Ecclesia utitur in concedendis indulgentijs: v. g. tertie, vel quartæ partis peccatorum: præterquam quod re Theologicè perpensâ nihil obstat pœnam purgatorij dici supplicium, sicut & tormentum. Ad secundam partem dicitur falsum esse, quod obtenditur, ut patet intuitu textum Bullæ, in qua tres status aperte distinguuntur, unus professorum, alter ingredientium Religionem, sive Novitiorum, alius Confratrum.

Procedit adhuc argumentum in hunc modum: fit quædam proportio improporionata Carmeli montis materialis, cum Paradiso celesti dicendo: *Sic ille reputatur locus de Carmelo mons* (Ordo videlicet Carmelitarum, *cantibus extollendo, & hanc gratiarum Genitricem commendando &c.* quibus verbis nulla metaphora potest commodè applicari, & sine metaphora nullo modo potest intelligi.

Resp. Verbis Bullæ fideliter relatis contineri aptam metaphoram. Sic enim textus habet: *Sic ille mons reputatur de Carmelo Ordine, cantibus extollendo, & hanc gratiarum Genitricem commendando &c.* Quorum verborum sensus est, Quemadmodum Chorus Angelorum non cessat dicere, *sanctus, sanctus, sanctus &c.* Sic ille mons reputatur, id est, tanquam alter Chorus Angelorum. Patet autem hinc non de monte materiali, sed de gente divinis laudibus dedita, sermonem fieri, quapropter subjunguntur illa verba, de Carmelo Ordine, qui certè Ordo, ex viris Angelico more viventibus, apta proportionem Chorum Angelorum repræsentat.

Procedit ulterius argumentum in hæc verba: Pontifices in suis Bullis, post expositionem causæ, solent aliquid statuere: hic autem nihil videtur statui, sed tota Bulla expenditur in narratione visionis.

Resp. Non expendi Bullam totam in sola narratione, nam ipse objector inferius dicit: & demum subjungit Pontifex: *istam indulgentiam ego accepto*: quæ quidem verba ad narrationem minimè pertinent. Nescio autem cur tacuerit sequentia, ex quibus apertè veritas elucescit: sic enim textus habet: *Roboro, & confirmo in terris, quemadmodum IESVS Christus concessit in caelis.* Ecce Pontificis confirmationem, quæ extra narrationem est.

Procedit deniq; ac finitur quintum argumentum, his verbis: Demum subjungit Pontifex: *istam indulgentiam ego accepto.* Cur non loquitur Pontifex in plurali, ut solent Pontifices facere in Bullis.

Resp. Olim non fuisse usq; adeò exactè observatum hunc morem loquendi semper in numero plurali; & licet is mos semper viguisset, suberat peculiaris causa sic loquendi de re cælitus accepta, quæ cum à Christo concessa fuisset in cælis, decuit, ut ejus Vicarius humillimis verbis eam confirmaret, & expediret in terris.

Sextum Argumentum ex modo approbandi visionem absq; venerabilium Fratrum suorum consensu, in quo magnum jactantiæ specimen præbuisset, & posset errare quatenus homo, cum hæc sit quæstio de facto.

Resp. Argumentum hoc ex communi jurisperitia refutari, cum falsum sine probatione asseratur; oppositum potius ex jure supponendum est. Nam in rebus antiquis, etiamsi non exprimantur cæremoniæ juris, semper tamen, factæ præsumuntur, ut est communis Doctorum

185.

rum sententia. Ad illud verò, quod ait, Pontificem potuisse errare in hac quaestione de facto, respondetur, in ea quaestione, quò quis melior Theologus, eò modestius loqui. Et quidquid de controversia facti dicatur, certum videtur in hac visione, errorem nullum vel speculativum, vel practicum subesse, ut ex omnium argumentorum solutione perspicui potest.

186.

SEPTIMUM Argumentum est prolixum & leve, cujus compendium est, Bullam infirmari à causa frivola: Si enim (ut ille objicit) quis petat à Carmelitis, quare B. Virgo tantum privilegium eis concesserit? respondent, quia gestant Scapulare castaneum Ordinis, quo colore induta fuit beatiss. Virgo: quod est falsum, at quia vetus habitus Carmelitarum erat albus, ut testatur Morigia.

Resp. Hoc argumentum nihil habere ponderis: assumpsit quippe falsum, Carmelitas scilicet asserere causam Privilegij esse gestationem Scapularis castanei sive fusci, nemo enim è doctis, prudentibusq; Carmelitis id unquam asseruit, sed causam concessionis Privilegij in divinam electionem refert: congruentiam verò quandam non soli Scapularis gestationi, sed alijs plurimis pijs operibus ad B. Virginis cultum directis assignat. Quod allegat ex Morigia l. 1. c. 30. falsum est; tam enim hic Author in fine ejusdem capituli, quam alij perit pallium album, sed tunicam, & Scapulare coloris nativi, quæ alij griseum, alij castaneum vulgò appellant, Carmelitis antiquè tribuunt. Quod verò B. Virgo utroq; colore nativo albo, & griseo subnigro induta incesserit, piè creditur: tum ex ratione, quia decuit B. Virginem non uti colore artificiali: tum ex autoritate, quia Epiphanius, Bernardus, Nicephorus, & alij ajunt vestes illius fuisse nativi coloris. Apud B. autem Brigittam lib. 7. Revelationum cap. 21. distinctè habetur, exteriorem vestem B. Virginis fuisse albam, tunicam tamen interiorem griseum, seu fuscam fuisse, piè, & congruenter creditur, cum ad obsequia domestica, quæ humillimè exercebat, multò aptior esset.

